

Schriftelijke vragen - Natuur Breudijk Provincie Utrecht

Inleiding

Op 5 oktober is er door Provincie Utrecht een informatieavond georganiseerd over de plannen aan de Breudijk en Bijleveld in Harmelen. Hiervan is een verslag gemaakt en aan de deelnemers toegezonden. In de bijlage is het verslag bijgevoegd.

Vanuit de aanwezigen is op het verslag van de provincie gereageerd. Het gaat om omwonenden en (agrarische) bedrijven. Een aantal belangrijke punten uit de reactie en het verslag van de provincie:

- A. In het verslag ontbreekt dat er geen draagvlak is voor de plannen;
- B. Op de avond is gevraagd naar doel en noodzaak. Dit zou beantwoord worden in het verslag. In het verslag is hier niets over opgenomen;
- C. In de oorspronkelijke brief die de omwonenden en bedrijven hebben ontvangen, werd als reden aangegeven dat het om compensatie gaat voor de N226 Amersfoort. Tijdens de informatieavond en in het verslag is aangegeven dat dit niet zo is. Deze tegenstelling is niet onderbouwd;
- D. Onbenoemd in het verslag is de waardedaling of waardestijging van woningen als gevolg van de aanleg van een bos. Volgens de provincie heeft het bos een waardestijgend effect. Volgens de omwonenden wordt door het voorgestelde bos het vrije zicht op de Hamtoren ontnomen. Dit zal een waardedaling betekenen voor de woningen.

Ook is vermeld dat het eerste conceptplan door de provincie is voorgelegd aan de gemeente (college). De gemeente (het college) zou al een eerste oordeel over het conceptplan hebben gegeven.

Naar aanleiding hiervan heeft Inwonersbelangen de volgende vragen:

1. Heeft de gemeente het eerste conceptplan van de provincie ontvangen? Zo ja, wat is het oordeel van het college over het plan en wat is het gegeven antwoord aan de provincie?
2. Hoe gaat de gemeente na of er draagvlak is onder de omwonenden/bedrijven voor de plannen van de provincie?
3. Wie draait er in geval van waardedaling van woningen als gevolg van een bestemmingsplanwijziging (planschade) op voor compensatie? De provincie of de gemeente?

Jan-Hubert van Rensen, Inwonersbelangen

Verslag en beantwoording vragen bij de informatieavond natuurinrichting Bijleveld op 5 oktober 2022.
Locatie: Kloosterhoeve Harmelen, aanvang 19.00 uur.

Aanwezigen:

Danielle en Martin Verkade (Breudijk 66), Ries Oosterom (Breudijk 56b), Jeroen en Daniëlle Kerste (Breudijk 64), Henny Elschot (Breudijk 58a), Lydia Griffioen (Breudijk 58b), Harry Elskamp (Breudijk 49), Dirk de Jong (Breudijk 58b), Bram de Bruijn (Breudijk 58), Gijs Bos (Breudijk 47), Pien Hoogland (Breudijk 53), J. Cazant (Breudijk 51b), Jan Ekelschot (Breudijk 58c).

Jan Hubert van Rensen (Inwonersbelangen).

Gert van Lopik, Arjan Dam, Maeike Pebesma (provincie Utrecht), Liesbeth van Rijnsbergen (bureau RIET), Ines Wesselingh (gemeente Woerden).

1. Opening

Gert van Lopik van de provincie Utrecht heet iedereen van harte welkom. De medewerkers van de provincie, gemeente en bureau RIET stellen zich even voor. Deze bijeenkomst is voor de bewoners van de Breudijk, later zal een bijeenkomst voor alle omwonenden worden georganiseerd.

2. Presentatie van het plan

Liesbeth van Rijnsbergen van bureau RIET presenteert de plannen voor het natuurgebied Bijleveld/Harmelen. Het gaat om een gebied van ongeveer 9 hectare waar verschillende natuurdoelen bijeen komen: kalkgrasland, bos en vochtig hooiland. Op basis van bodemonderzoek is een indeling gemaakt voor de verschillende natuurtypen over het gebied.

De volgende vragen komen aan de orde:

- Maakt het Kortjakse pad onderdeel uit van het plan? Nee dat is niet het geval.
- Wat is de groene contour? Van percelen in de groene contour zou de provincie graag zien dat het natuur wordt maar er is geen geld voor afwaardering van de grond of inrichting. Als hier toch natuur gerealiseerd kan worden wordt het toegevoegd aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en kan een jaarlijkse beheervergoeding worden ontvangen.
- Kunnen eigenaren gedwongen worden natuur te maken op hun eigen land (waar het begrensd is al beoogde natuur)? Het omzetten van landbouwgrond naar natuur wordt op basis van vrijwilligheid gerealiseerd. Hier zit geen dwang echter. Er bestaat echter landelijk wel de mogelijkheid om het onteigeningsinstrument in te zetten. Dit is een politieke keuze die zeker niet snel en lichtzinnig gemaakt zal worden.
- Wat is beplanting met een 'open structuur'? Dat zijn bomen zonder struiklaag eronder wat een meer open beeld geeft.
- Is de Hamtoren dan nog te zien vanuit de achtertuin? Nee waarschijnlijk niet, mogelijk in de winter (als de bomen kaal zijn) nog wel.
- Is er rekening gehouden met schade aan het land door schaduwwerking? Het beeld is dat er geen schadelijke schaduwwerking optreedt op de landbouwgronden. Dit wordt in de vervolgfase beter in beeld gebracht en indien nodig wordt het plan hierop aangepast.
- Waarom bomen en geen struiken? De doelstelling is bos (dus bomen). Struiken zijn heel dicht op ooghoogte en worden ook wel 4 meter hoog. Bomen hebben een stam van 2 tot 4 hoog en daarboven de boomkruin. Op ooghoogte is er dan veel meer doorzicht.
- Moet hier bos komen vanwege bomenkap langs de N226? Nee die link is er niet. De bomenkap ten behoeve van de N226 is vertaald in een natuuropgave in dit gebied (geen bos/bomen).

- Eerder (rond 2013) is er ook al overleg geweest met de omgeving, wat is daar mee gedaan? De participatie van 2013 was gericht op het maken van een recreatiegebied i.h.k.v. Recreatie om de Stad (RodS). Het plan is intussen gewijzigd. Het wordt nu een natuurgebied, vandaar deze nieuwe participatieronde.
- Kan het bos ook elders, want in dit voorstel hebben de mensen van het buurtschap Kortjakje geen uitzicht meer? Dat zal worden besproken binnen de provincie.
- Is het nu geen natuur? Nee, het is nu grasland met zeer geringe biodiversiteit. Na omvorming tot natuur, met bijbehorend beheer, komen er veel meer planten- en diersoorten voor.
- Waarom gaat de provincie hier stikstofgevoelige natuur aanleggen, vlak bij een agrarisch bedrijf? Voor heel Nederland is het Natuurnetwerk (NNN) op kaart gezet. Dit is een netwerk voor van op elkaar aangesloten natuurgebieden in ons land. Dit netwerk is belangrijk voor de natuur, want grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen droogte, klimaatverandering en andere schadelijke invloeden. Ook kunnen er meer soorten planten en dieren leven, en kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden. Dat de meeste natuur stikstofgevoelig is, en hoe daarmee om te gaan wordt, wordt opgepakt in de gebiedsgerichte aanpak voor stikstof. Dit beleid richt zich op de Natura2000 gebieden (het Europese natuurnetwerk). Het gaat hier om provinciale natuur (NNN).
- Kan de bomenstrook naar achteren worden verplaatst? Het bos kan niet op de plaats komen van het beoogde kalkgrasland omdat juist hier de grond uitermate geschikt is voor deze bijzondere soort natuur.
- Kan worden gegarandeerd dat deze natuur geen Natura2000 wordt? Er is geen enkele aanleiding om dit relatief kleine gebiedje de status van Natura2000 te geven. Natura2000 gebieden zijn natuurgebieden die zich binnen de Europese Unie al decennialang hebben ontwikkeld tot natuur van internationaal belang.
- Kan gegarandeerd worden dat er geen overlast ontstaat door onkruidzaden die op aanliggende percelen waaien? Er zal een beheer- en onderhoudsplan gemaakt worden op basis van de beheertypes, wat ook besproken zal worden met de omgeving. Hierdoor wordt het mogelijke overlast zeer beperkt. Een 100% garantie kan hier (of waar dan ook) niet worden gegeven.
- Welk bestemmingsplan betreft dit? Dit gebied valt binnen het Bestemmingsplan Buitengebied Harmelen, te vinden op www.ruimtelijkeplannen.nl.
- Wat wordt de recreatieve functie van het gebied? De recreatieve functie beperkt zich tot fietsen en wandelen.
- Wat gaat er met het perceel van Staatsbosbeheer ten westen van dit gebied (nu nog agrarisch) gebeuren? Dit gebied is grondgebied van de gemeente Utrecht en hier zijn nog geen plannen voor. Als daar wel plannen voor komen zullen ze worden besproken met de omgeving.
- Kan het bos worden verschoven naar het middendeel, zodat de aanwonenden hun uitzicht behouden? Dit zal besproken worden binnen de provincie.

Samenvattend: De grootste bezwaren tegen het huidige plan richten zich op de locatie van het bos in verband met uitzicht, eventuele recreatie in relatie tot het Staatsbosbeheer-perceel, mogelijke schaduwwerking en mogelijke overlast van onkruid.

3. Planning

Er zullen nog meer gesprekken plaatsvinden met omwonenden voordat de bestemmingswijziging van agrarische grond naar natuurgrond wordt voorgelegd aan het college van Burgemeesters en Wethouders van de gemeente Woerden.

Daarna zal het (aangepaste) schetsontwerp verder worden uitgewerkt in een voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp. Hier zullen ook weer overlegmomenten met de omgeving voor worden ingepland. Het definitief ontwerp wordt daarna uitgewerkt in een bestek (de technische detailtekeningen) waarna de aanbesteding van de uitvoering en de uitvoering kan plaatsvinden. In een optimistisch scenario wordt het plan in 2023 uitgevoerd.

Nadat het natuurgebied is ingericht wordt het openbaar verkocht met een kwalitatieve verplichting.

De volgende vragen worden hierover gesteld en beantwoord:

- Aan welke eisen moet een koper voldoen? De koper moet een overeenkomst tekenen waarin hij zich conformeert aan de kwalitatieve verplichting en de afspraken met betrekking tot het beheer en onderhoud van het natuurgebied.
- Wordt er een beheervergoeding verstrekt? Ja er zijn landelijk uniforme vergoedingen (SNL) voor het beheer van natuur. Men dient hiervoor wel gecertificeerd te zijn (Stichting Certificering SNL) of aangesloten te zijn bij een beheerorganisatie die in het bezit is van dit certificaat.
- Nu het plan niet bepaald wordt omarmd door de aanwonenden, gaat de bestemmingswijziging dan toch door? De gesprekken worden nu gevoerd over het ontwerp. De bestemmingswijziging is pas aan de orde als er voldoende draagvlak over het ontwerp is.
- Kan het ook allemaal Kruiden- en Faunarijk grasland worden? Nee dat is niet realistisch. Hier zijn hogere natuurdoelen mogelijk, die wil de provincie dan ook benutten.
- Voor het onderhoud van een sloot achter het huis is een breder sloot en/of beheerpad mogelijk, kan dat? Dit zal nader worden onderzocht en wordt in de verdere uitwerking van het plan rekening mee gehouden.
- In de omgeving is overlast van dealers in het bos, hoe kan dat hier worden voorkomen? Het gebied is afgelegen en niet toegankelijk voor auto's, alleen het fietspad is toegankelijk. Daarnaast zal het beoogde bos ook een open karakter hebben.
- Wat gebeurt er met het waterpeil? Plaatselijk wordt dat in de smalle sloten wellicht iets verhoogd als dat nodig is voor de gewenste ontwikkeling tot kalkgrasland. Dit wordt in een volgende fase besproken met het waterschap en daarna uitgewerkt. Bij de verdere uitwerking worden mogelijke risico's voor agrariërs en omwonenden onderzocht en meegenomen.

4. Afsluiting

Gert bedankt iedereen voor de aanwezigheid en inbreng. Er zal een verslag van deze avond worden gemaakt en de schriftelijke afspraken zullen zo mogelijk binnen twee weken worden beantwoord. De presentaties zullen ook worden meegestuurd.

Bijlage: Beantwoording van de schriftelijk aangeleverde vragen.

Bijlage: Beantwoording van de schriftelijk aangeleverde vragen

- a. Wanneer, door wie en met welke reden is besloten om over te gaan tot herinrichting van het gebied rond de Bijleveld?

De percelen zijn door de provincie aangekocht om een tweetal fietspaden aan te leggen met een beperkte invulling voor natuur en recreatie. Het fietspad in noordelijke richting heeft geen doorgaan kunnen vinden, hierdoor is de provincie op zoek gegaan naar een inrichting met voornamelijk natuur en een beperkt recreatieve functie. De invulling moet voldoen aan de verplichte doelstellingen van het Natuur Netwerk Nederland (NNN).

- b. Waarom kan het gebied niet blijven zoals het nu is: openlandschap met schapen en koeien?

Het gebied is begrensd als natuur. Voor heel Nederland is het Natuurnetwerk op kaart gezet. Dit is een netwerk voor een van op elkaar aangesloten natuurgebieden in ons land. Dit netwerk is belangrijk voor de natuur, want grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen droogte, klimaatverandering en andere schadelijke invloeden. Ook kunnen er meer soorten planten en dieren leven, en kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden.

- c. Is het juist dat dit gebied wordt ingericht als natuur/recreatie gebied om de aanleg van een rondweg rond Amersfoort mogelijk te maken?

Nee, dit is een financieringsconstructie. De bomen die moesten wijken voor de verbreding van de N226 zijn vertaald in een natuuropgave en daarmee kan een deel van de natuur langs de Bijleveld worden gefinancierd.

- d. Zo ja, waarom zorgt Amersfoort niet zelf voor de herinrichting van een gebied binnen haar eigen gemeente?

Er wordt op provinciaal niveau gekeken naar compensatie-opgaven. Als dat dicht in de buurt kan heeft dat de voorkeur maar hier is gekozen om de natuur bij de Bijleveld hiermee mogelijk te maken.

- e. Op welke wijze en wanneer zijn de direct belanghebbenden, aanwonenden in dit gebied geïnformeerd en konden zij kennisnemen van deze plannen en hierover meedenken?

Voor de aangepaste plannen is op 5 oktober 2022 een eerste overleg geweest met de direct aanwonenden (Breudijk). Dit zal een vervolg krijgen met een bijeenkomst voor alle omwonenden.

- f. Staan de plannen tot de natuur/recreatie inrichting van het gebied rond de Bijleveld op zichzelf of maken zij deel uit van een groter gebied dat opnieuw wordt (her)ingericht als natuur/recreatiegebied? Zo ja over welke gebieden spreken we dan en hoe zit de invulling van die gebieden eruit?

Het plan voor het gebied rond de Bijleveld (ca. 9 hectare natuur) staat op zich. Als er een uitbreiding van het plan komt zal dat ook weer worden besproken met de omwonenden.

- g. Het gebied behoort tot de gemeente Woerden. Heeft de gemeente Woerden toestemming verleend/ besloten tot wijziging van het bestemmingsplan voor de herinrichting van dit gebied?

Nee er is nog geen verzoek gedaan tot bestemmingswijziging dus hier is ook nog geen besluit over genomen. De provincie dient pas een formeel verzoek in bij de gemeente als er voldoende draagvlak is voor het plan. Wel heeft de provincie aan de gemeente om een eerste reactie gevraagd op het concept wijzigingsplan m.b.t. de opzet (onderdelen) hiervan.

- h. Hoe is de huidige invulling van het plangebied, zoals te zien op de ontwerpschets tot stand gekomen? Is dit een ontwerp, geheel vrij, door het adviesbureau, of is de invulling tot stand gekomen op voorspraak van de Provincie?

De ontwerpschets is tot stand gekomen in overleg tussen het adviesbureau en de provincie, op basis van bodemonderzoeken, ambities en de projectdoelstellingen van de provincie.

- i. Is het u bekend dat de schaal van de ontwerpschets (1:1000) onjuist is en dit een geheel vertekend beeld geeft van de invulling van het plangebied?

Als men de ontwerpschets op A1 uitprint klopt de schaal. De schets als bijlage bij de uitnodiging is echter op A3 uitgeprint, dan klopt de schaal inderdaad niet.

- j. Is het de bedoeling om dit gebied rond de Bijleveld openbaar toegankelijk te maken voor wandelaars en hoe vinden zij dan hun weg in dit gebied?

Nee het is niet de bedoeling dat het gebied een extra aantrekkende werking heeft voor recreanten. De nadruk ligt op de natuurontwikkeling.

- k. Is het de bedoeling om hiertoe in dit gebied, direct langs de Bijleveld een wandelpad aan te leggen? Bent u met de buurtbewoners van mening dat de openbare toegankelijkheid van dit gebied een uitnodiging zal zijn voor ongewenste ontwikkelingen (hangjongeren, criminaliteit etc.)?

Er is geen wandelpad beoogd direct langs de Bijleveld.

- l. Maakt in de toekomst voor de verfijning van de wandelaars de aanleg van een brug ter hoogte van de klok in de Bijleveld onderdeel uit van de planvorming op langere termijn?

Als hiermee de verbinding naar het Staatsbosbeheer terrein aan de noordzijde wordt bedoeld, dan zijn daar vooralsnog geen plannen voor. Zie ook het antwoord op vraag f.

- m. De invulling van het totale gebied bestaat uit twee afzonderlijke gedeelten, die totaal anders zijn ingevuld. Wat is hiervan de reden en kan hierin worden geschoven om tot een andere invulling te komen?

Het terrein is onderzocht op kansen voor natuurontwikkeling. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat in het oosten, door de kalkrijke bodem, kalkmoeras kan ontstaan. Het middenstuk is niet geschikt voor kruidenvegetatie en daarom zijn hier bomen gesitueerd en het westelijk deel is voedselarm en hierdoor geschikt voor de ontwikkeling van vochtig hooiland. Of in het gebied kan worden geschoven, moet en zal nader worden onderzocht. Maar het waardevolle kalkmoeras kan zich alleen op deze locatie ontwikkelen. Hierdoor kan met het kalkmoeras niet worden geschoven.

- n. Waarom is er voor het gebied wat direct grenzend is aan de woningen van buurtschap Kortjak gekozen voor een forse bomenrij (welk soort en hoe hoog) dicht op de bebouwing? Immers dit zorgt voor verstoring van het zicht van het open landschap, het neemt licht weg en is dus nadelig voor de leefomgeving van de bewoners.

De provincie heeft de opgave om bos binnen de provincie te compenseren. De reden dat voor deze locatie (vlak achter de woningen) is gekozen om bos aan te planten is dat het past in de beboste strook van (van noord naar zuid) Landgoed Haarzuilens, Natuurinrichting Bijleveld, natuurgebied Staatsbosbeheer en het Vijverbos (aan de oostzijde van de Breudijk). Het stukje grond achter de woningen is bovendien ecologisch gezien het minst interessant voor de

ontwikkeling van (hoogwaardige) natuur. Vandaar dat het bos op de schets hier is gesitueerd. De locatie van het bos zal worden besproken binnen de provincie.

- o. In het dan niet veel verstandiger om op die locatie te kiezen voor veel lagere en meer met afstand tot elkaar van andere vormen van natuurinrichting?

Dit punt zal worden besproken binnen de provincie.

- p. Wat wordt in het plan bedoeld met mantelzoom?

De mantel is het deel van de bosrand dat uit struiken bestaat, de zoom is een deel dat uit overblijvende kruiden bestaat, een mantel/zoom is 2 tot 3 m hoog en dus lager dan het bos.

- q. Een bewoner heeft reeds een aantal bomen gepland aan de rand van het gebied. Het is onwenselijk dat hier aan de andere zijde van de erfafscheiding, kort op elkaar, ook door de Provincie bomen worden gepland. Zij staan elkaar in de weg en dat dient geen enkel doel.

Hier zal naar gekeken worden.

- r. Tussen het in te richten gebied en de huizen van de bewoners van Kortjak bevindt zich een sloot van ongeveer 4 meter breed. In deze sloot bevindt zich een waterkering/-schuif die handmatig kan worden ingesteld om het waterpeil te regelen. Bent u met de bewoners van mening dat, met het oog op een toekomstige goede waterhuishouding het wenselijk is de sloot ruim te verbreden naar 15 meter voor de zorg van een grotere waterberging? Bent u voornemens in de zorg voor het onderhoud van deze sloot (uitbaggeren) een breedte van 5 meter direct naast de sloot aan te houden? Realiseert u zich dat het in de ogen van de bewoners onwenselijk is om rietaanplant aan te brengen in deze sloot? Wie is er verantwoordelijk voor het onderhoud aan de (hele)sloot?

Dit zal verder worden onderzocht en besproken met de betreffende bewoner(s) en het waterschap door de provincie. Er is rekening gehouden met een onderhoudsstrook van 4 m. Vooralsnog is niet voorzien in een aanpassing of verbreding van de sloot.

- s. Hoe ziet het vervolgproces eruit en op welke wijze zijn bewoners/direct belanghebbenden betrokken bij dit vervolgproces?

Er zullen nog meer gesprekken plaatsvinden met omwonenden voordat de bestemmingswijziging van agrarische grond naar natuurgrond wordt voorgelegd aan het college van Burgemeesters en Wethouders van de gemeente Woerden.

Daarna zal het (aangepaste) schetsontwerp verder worden uitgewerkt in een voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp. Hier zullen ook weer overlegmomenten met de omgeving voor worden ingepland. Het definitief ontwerp wordt daarna uitgewerkt in een bestek (de technische detailtekeningen) waarna de aanbesteding van de uitvoering en de uitvoering kan plaatsvinden. In een optimistisch scenario wordt het plan in 2023 uitgevoerd. Nadat het natuurgebied is ingericht wordt het openbaar verkocht met een kwalitatieve verplichting.

- t. Wie is/wordt beheerder van dit gebied en op welke wijze is/wordt in het proces hierin voorzien?

Na inrichting wordt het gebied openbaar verkocht. Er is dus nog niet bekend wie die eigenaar/beheerder wordt van het gebied.